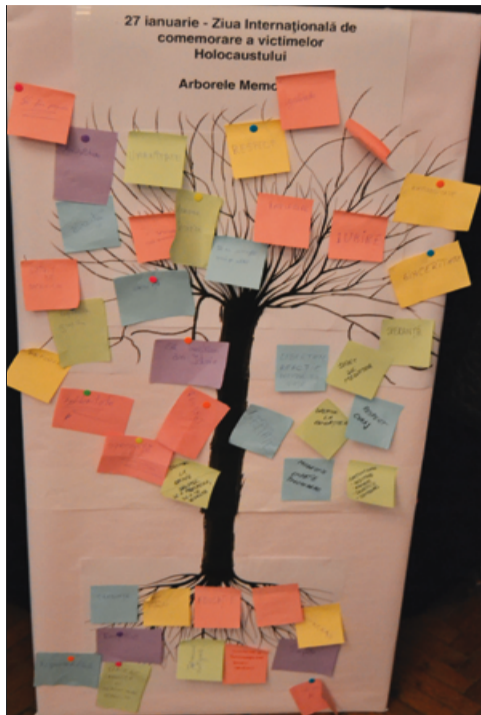

Martha Eșanu

Arborele Memoriei

Cu 73 de ani în urmă, la 27 ianuarie (13 Șvat) 1945 trupele sovietice au ajuns în lagărul de la Auschwitz, cel mai mare lagăr de exterminare nazist, și au eliberat cca. 7.000 de supraviețuitori.

Organizația Națiunilor Unite a hotărât, prin Rezoluția nr. 60/7 din 1 noiembrie 2005, ca această zi a eliberării supraviețuitorilor de la Auschwitz, să fie declarată Zi Internațională a Memoriei Holocaustului și a prevenirii crimelor împotriva umanității.

Rezoluția respinge orice negare a Holocaustului ca eveniment istoric, fie integral fie parțial, și felicită statele care s-au angajat în mod activ în conservarea siturilor care au servit ca lagăre de exterminare naziste, lagăre de concentrare, lagăre de muncă forțată și închisori în timpul Holocaustului.

27 ianuarie ar trebui să reprezinte și un prilej de a reflecta la bestialitatea umană, atât de copleșitoare în momentele în care Istoria pare că o ia razna...

Consacrarea, pe plan internațional, a unei zile în care se cinstește amintirea dramei Holocaustului a fost un gest de respect și compasiune datorat, în egală măsură, victimelor și supraviețuitorilor acestei imense tragedii umane.

În anul 2018 manifestările, organizate de ONU în țări din întreaga lume, pentru comemorarea victimelor Holocaustului s-au desfășurat sub genericul „Remember Holocaustului și educația: responsabilitatea noastră comună”, scoțând în evidență dimensiunea universală a Holocaustului și încurajând educația privind această tragedie astfel încât tânăra generație, aflată acum în plin proces de formare educațională, să respingă cu fermitate toate formele de rasism, violență, xenofobie și antisemitism.

Începând din anul 2008, Institutul Francez din Iași marchează, în fiecare 27 ianuarie - Ziua Memoriei - prin organizarea unor evenimente cultural-artistice dedicate prevenirii și combaterii crimelor împotriva umanității.

Anul acesta, la cea de-a 10^a ediție a Zilei Memoriei, Institutul Fran-

Să ne amintim!

“Tot ce-i trebuie răului ca să reușească este ca oamenii buni să nu facă nimic”. Edmund BURKE

cez din Iași a găzduit două evenimente de comemorare a victimelor Holocaustului. Primul dintre acestea intitulat “Arborele Memoriei” a fost co-organizat împreună cu Europe Direct Iași, care împreună cu cele 25 de Centre de Informare Europe Direct din România reprezintă unul dintre principalele instrumente folosite de Comisia Europeană pentru informarea cetățenilor și comunicarea cu aceștia la nivel european.

Președintele Comunității Evreilor din Iași, ing. Abraham Ghiltman, invitat la eveniment, a intrat în dialog cu elevi și profesori de la Liceul Teoretic “Vasile Alecsandri”, Colegiul Economic Administrativ, Colegiul Național, Liceul Tehnologic Economic de Turism și de la Liceul Tehnologic Economic “Virgil Madgearu” și a evocat, din aduceri aminte, zilele lui iunie 1941 când, copil fiind, a trăit tragedia pogromului de la Iași alături de familia sa.

Vorbitorul a adus un pios omagiu celor cca. 18 milioane de victime ale Holocaustului, cetățeni din diverse țări, de diverse religii, aparținând diverselor grupuri etnice și culturale (evrei, polonezi, romi, copii, persoane cu dizabilități, homosexuali, martori ai lui Iehova, etc.), supraviețuitorilor acestui genocid total, sistematic și fără precedent comis de Germania nazistă și colaboratorii săi cât și OAMENILOR DE MARE OMENIE care și-au salvat semenii în cumplitele momente de atunci: Regina Mamă Elena, Viorica Agarici, Dumitru Beceanu, Grigore Profir, preotul Răzmeriță, și mulți alții...

Președintele A. Ghiltman a reliefat că pe măsură ce aliații obțineau victoria în Europa și lagărele erau eliberate apărea întreaga dimensiune a Holocaustului.

Generalul Dwight D. Eisenhower, comandantul suprem al Forțelor Aliate, când a descoperit victimele lagărelor de concentrare, a ordonat să se facă cât mai multe fotografii și filme și a obligat populația din orașele limitrofe să meargă să vadă ororile ce s-au putut întâmpla acolo, în vecinătatea lor.

Întrebat apoi de ce a procedat

astfel, el a explicat: „Pentru a aduna cât mai multe dovezi, filme, mărturii, fiindcă va veni ziua când „un dobitoc” va spune că acestea nu s-au întâmplat niciodată”.

De-a lungul timpului istoria ne-a dovedit câtă dreptate a avut generalul american, câți negaționiști au apărut și mai apar încă...

Elevii ieșeni, interesați de a afla cât mai multe despre istoria anilor 1933-1941, anii de ascensiune ai nazismului, au pus și și-au pus întrebări pertinente despre politica de persecuții rasiale, cum a fost ea posibilă în România și cum a fost privită ea de populația românească?

La îndemnul Ioanei Pruteanu, coordonator Europe Direct Iași, ei au desenat ARBORELE MEMORIEI, pe care l-au împodobit cu gânduri despre solidaritate, iubire, respect, egalitate, fraternitate, educație, indiferență, omenie, smerenie, bunătate, armonie, empatie, spirit de sacrificiu, responsabilitate, credință în noi și în ceilalți, etc., în dorința ca el să fie un REMEMBER al tragediei Holocaustului.

Din toate gândurile exprimate am putut concluziona îndemnul de a învăța din istorie și a respecta dreptul la viață al tuturor oamenilor, pentru că toți suntem egali.

A fost vizionat și un fragment din filmul documentar „Dumnică aceea”, cu mărturii ale unor supraviețuitori ai pogromului de la Iași din 29-30 iunie 1941.

Gândul sugerat de această vizionare ca și de întregul eveniment: SĂ NU-I UITĂM!

„Dăre de lumină. Femeile în timpul Holocaustului”

Al doilea eveniment organizat în cadrul Zilei Memoriei a fost vernisajul expoziției „Dăre de lumină. Femeile în timpul Holocaustului”, realizată împreună cu Institutul Internațional pentru Memoria Holocaustului Yad Vashem din Ierusalim.

„Acest institut a luat naștere în anul 1953 cu scopul de a deveni un centru mondial de documentare, cercetare, învățare și comemorare a Holocaustului. Monument viu ridicat de poporul evreu

în amintirea Holocaustului, Yad Vashem contribuie și la valorizarea sa pentru generațiile viitoare”, se menționează în catalogul expoziției. Prin această expoziție, organizatorii „au încercat să scoată la iveală dimensiunea umană a istoriei Holocaustului, să facă să răsunе vocea unică a femeilor care au fost în mijlocul acestuia și să pună în lumină reacțiile femeilor evreice în fața situațiilor cu care ele s-au confruntat”.

Înainte și în timpul celui de-al doilea război mondial, femeile evreice și-au asumat un rol principal în sânul familiei și anume acela de „alegere a vieții”, de asigurare a supraviețuirii în orice condiții. În timpul Holocaustului, femeile au lucrat cu sufletul și cu mintea pentru a-și apăra copiii și familia; au înfruntat, cu mult curaj, moartea dând sens oricărei clipe de viață.

Poveștile acestor nenumărate femei, fie că s-au numit Marta Byk, Miriam Litman, Genia Judzki, Ester Frenkel, Dina Buchler, Stefania Wilczynska, Lina Bresin, Margot Fink, Fanny Solomian, Mirjam Waterman, Hilde Grunbaum, Lili Kasticher, Livia Koralek, Dita Kurschner, Yehudit Aufferichtig, Valy Kohn sau Selma Merbaum-Eisinger sau au rămas anonime în marea masă de femei evreice dârze și curajoase, sunt prezentate în expoziția „Dăre de lumină”. Multe și-au găsit sfârșitul în cumplitele zile ale Holocaustului, o parte au supraviețuit și au reușit apoi să-și reînnoade familii și să-și făurească noi existențe, rezistând prin iubire, grijă față de ceilalți, omenie, feminitate, prietenie, credință, creativitate și multe alte calități deosebite. Toate sunt eroine ale poporului evreu, „dărele de lumină” ale existenței noastre peste timp și timpuri.

Holocaustul, această imensă pată neagră din istoria umanității, a fost declanșat, întreținut și motivat printr-o aberantă ideologie a urii și a discriminării rasiale. După asemenea tragedii umane vine un timp al reflecției, când suntem chemați să asumăm cu luciditate trecutul.

Mesajul comemorării zilei de 27 ianuarie este, după cum spune tradiționala rugăciune evreiască “SĂ NE AMINTIM!”. Numai re-memorând, putem înțelege că avem înalta datorie umană de a milita ca astfel de orori să nu mai poată fi repetate... NEVER AGAIN!